

סיכום ההבדלים בין השו"ע לרמ"א בהלכות קריעה (סי' שמ)

רמ"א	שו"ע	
רמ"א – י"א שיוצא ידי חובה אם קורע בשולי הבגד. וכן נהגו להקל בקורע על שאר מתים שאינו מתאבל עליהם.	שו"ע – לא יצא ידי קריעה.	א. אם קרע בשולי הבגד (סעי' ב)
רמ"א – האידינא לא נהגו כן, וע"ע סי' שעד סעי' ו.	שו"ע – קורע בפני קרובו [שמתאבל עליו], על מת שמת לקרובו.	ב. קריעה בפני קרובו, על מת שמת לקרובו (סעי' ד')
רמ"א – נהגו להקל שלא לקרוע על אדם כשר	שו"ע – קורעים על אדם כשר.	ג. על אדם כשר (סעי' ו)
רמ"א – י"א שאין קורעין על חכם אא"כ הוא רבו או שידועים משמועותיו שחידש, דהיינו רבו. וכן נהגו להקל.	שו"ע – קורע על חכם [אף שלא יודע משמועותיו (רא"ש, ב"י)]	ד. על חכם (סעי' ז)
רמ"א – י"א שא"צ לקרוע אלא על רבו שלמדו רוב חכמתו [=רבו המובהק], אבל האיר עיניו בדבר אחד [=רבו שאינו מובהק] – אינו אלא חומרא בעלמא, ובמקום שנהגו לקרוע יקרעו, ובמקום שלא נהגו לקרוע, אין להורות להם שיקרעו.	שו"ע – קורע על רבו המובהק ועל רבו שאינו מובהק (ועיין בסעי' ח' בהבדל בין רבו המובהק לרבו שאינו מובהק)	ה. על רבו (סעי' ח)
רמ"א – נהגו לא לקרוע את הבגד התחתון ולא את הבגד העליון, אך שאר בגדיו קורע.	שו"ע – נהגו שלא לקרוע את הבגד העליון [הנקרא קאפ"ה] אך קורע את בגד תחתון [הנקרא קאמיז"ה].	ו. [על אביו ואמו קורע את כל בגדיו חוץ מאפרקסותו, אולם] איזה בגדים נהגו שלא לקרוע על אביו ואמו (סעי' י) ¹⁷²
רמ"א – על כל המתים צריך לקרוע את שפת הבגד.	שו"ע – רק על אביו ואמו.	ז. באיזה מתים צריך לקרוע את שפת הבגד? (סעי' יב)
רמ"א – יש שנהגו [על שאר קרובים] לשלול אחר 30 יום.	שו"ע – [על שאר קרובים] שולל אחר ז'.	ח. [על אביו ואמו שולל לאחר 30 יום, אולם] מתי מותר לשלול את הקרע על שאר קרובים? (סעי' טו)
רמ"א (סעי' יז) – בזמן הזה לא נהגו לחלוץ כתף כלל.	שו"ע (סעי' טז) – [על אביו ואמו] חייב לחלוץ כתף. [ולשבט יהודה (לד) – יש לנהוג כן גם בזמן הזה]	ט. האם חייב בחליצת כתף על אביו ואמו? (סעי' טז-יז)
רמ"א – נוהגים לקרוע בחוה"מ רק על אביו ואמו, ועל שאר מתים קורע לאחר המועד, ובמקום שאין מנהג יש לקרוע על כולם בחוה"מ.	שו"ע – על כל המתים שחייב לקרוע עליהם, קורע אף בחוה"מ נאף על אדם חכם/כשר, ושאר קרובים. [ובחזון עובדיה (ח"א עמי רמב): מנהג ירושלים – כרמ"א (אף לספרדים), ובשאר המקומות – כשו"ע].	י. חול המועד – על אלו מתים קורע בחול המועד? (סעי' לא)

¹⁷² ובימינו יש הבדל בין מנהג הספרדים ללאשכנזים, לגבי קריעת החליפה והסוודר, ראה לעיל בהרחבה לסעי' יז.

סיכום ההבדלים בדין קריעה על אביו ואמו לשאר קרובים (סימן שמ)¹⁷³

על אביו ואמו	על שאר קרובים	
כל בגדיו ¹⁷⁴	בגד העליון	א. כמה בגדים קורע? (סעי' ט)
עד שמגלה את לבו [שזה יותר מטפח]	טפח	ב. שיעור הקריעה (סעי' ט)
חייב לקרוע את שפת הבגד	שׁו״ע - זו רשות אם לקרוע את שפת הבגד [או מתחת לשפת הבגד]. רמ"א - על כל המתים צריך לקרוע את שפת הבגד, וכן נוהגים.	ג. האם חייב לקרוע את שפת הבגד? (סעי' יב)
עומד [בפרהסיא] בפני כל אדם ואוחז מחוץ לבגד וקורע	קורע בפנים שלא בפני כל אדם [ועי' בסעי' יג]	ד. האם קורע בפנים או בחוץ? (סעי' יג)
קורע ביד	רצה קורע ביד רצה בכלי	ה. האם חייב לקרוע ביד? (סעי' יד)
קורע את כל הבגדים שהוא מחליף	אינו צריך לקרוע את הבגדים שמחליף	ו. כשמחליף בגדיו תוך ז' - האם צריך לקרועם? (סעי' יד)
אסור להחזיר קרעו לאחוריו	מותר להחזיר קרעו לאחוריו	ז. האם מותר להחזיר [לסובב] קרעו לאחוריו בתוך ז'? (רמ"א סעי' יד)
שולל - לאחר 30 יום. איחוי - אסור לעולם.	שולל: שׁו״ע - אחר ז'. רמ"א - יש שנהגו אחר 30 יום. מאחה - לאחר 30 יום.	ח. מתי מותר לשלול ¹⁷⁵ ולאחות? (סעי' טו)
שׁו״ע (סעי' טז) - חייב לחלוץ כתף. רמ"א (סעי' יז) - בזמן הזה לא נהגו לחלוץ כתף כלל.	שׁו״ע - רשאי לחלוץ כתף	ט. האם חייב לחלוץ כתף? (סעי' טז)
קורע לעולם	אינו קורע	י. האם קורע כששמע על המיתה לאחר 30 יום - שזו שמועה רחוקה (ס"י שמ סעי' יח, ס"י תב סעי' ז)
קורע לעולם	תוך ז' ימי האבל	יא. מי שלא היה לו חלוק לקרוע ונזדמן לו חלוק (ס"י שמ סעי' יח), או מי שלא קרע בשעת חימום [בין בשוגג בין במזיד (ס"י שצו סעי' א)] עד מתי קורע?
אסור להוסיף על הקרע הקיים, וצריך לקרוע קרע חדש על אביו ואמו.	מותר להוסיף על הקרע הקיים, ואינו חייב לקרוע קרע חדש על שאר קרובים.	יב. [אם קרע על מת, ואח"כ מת לו קרוב נוסף] האם מותר להוסיף על הקרע הקיים, או שצריך לקרוע קרע חדש? (סעי' כג)
מתו אביו [או אמו] ואחד משאר קרוביו כאחד - קורע שני קרעים [אחד על אביו ואח"כ על קרובו] ¹⁷⁶ .	מתו שניים משאר קרוביו כאחד - קורע קרע אחד על שניהם.	יג. מתו שני קרובים כאחד - כמה קרעים צריך לקרוע? (סעי' כג)
נוהגים לקרוע בצד שמאל, כנגד הלב ¹⁷⁷	נוהגים לקרוע בצד ימין ¹⁷⁷	יד. באיזה צד נוהגים לקרוע? (ט"ז ו, ש"ך יט)
על אביו ואמו - נוהגים לקרוע בחוה"מ ¹⁷⁹ .	על שאר קרובים - נוהגים לקרוע רק לאחר המועד.	טו. על מי נוהגים לקרוע בחול המועד? (רמ"א סעי' לא) ¹⁷⁸

סיכום ההבדלים בדין אבילות על אביו ואמו לשאר קרובים – ראה לקמן בעמ' 423.

¹⁷³ עי' במו"ק כב/ב, שמחות פ"ט, ירושלמי מו"ק פ"ג ה"ח.

¹⁷⁴ וראה לעיל שנחלקו השו"ע והרמ"א איזה בגדים נהגו שלא לקרוע על אביו ואמו, ושם בהערה 172.

¹⁷⁵ אך האשה שוללת לאלתר משום כבודה (סעי' טו).

¹⁷⁶ דווקא כשמתו אביו ואחד משאר קרוביו - קורע 2 קרעים, אולם אם מתו אביו ואמו כאחד, קורע קרע אחד על שניהם.

¹⁷⁷ ואם שינה וקרע על אביו ואמו בצד ימין, או שקרע על שאר קרוביו בצד שמאל - יצא כיון שחילוק זה הוא מצד המנהג ולא מעיקר הדין (ערוך השולחן ח).

¹⁷⁸ על מי קורעים בחול המועד – ראה לעיל (בעמ' הקודם) את מחלוקת השו"ע והרמ"א, ואת מנהג הספרדים.

¹⁷⁹ ובשמועה רחוקה על אביו ואמו בחוה"מ: "לרש"ל – אינו קורע בחוה"מ אלא אחר הרגל, ולמהרי"ט – קורע בחוה"מ. (עי' לעיל בסעי' לא הערה 134).